

1. Obiekt

K O Ś C I Ó Ł filialny pw. Niepokalanego Serca Najświętszej Marii Panny 1785 r.

2. Czas powstania

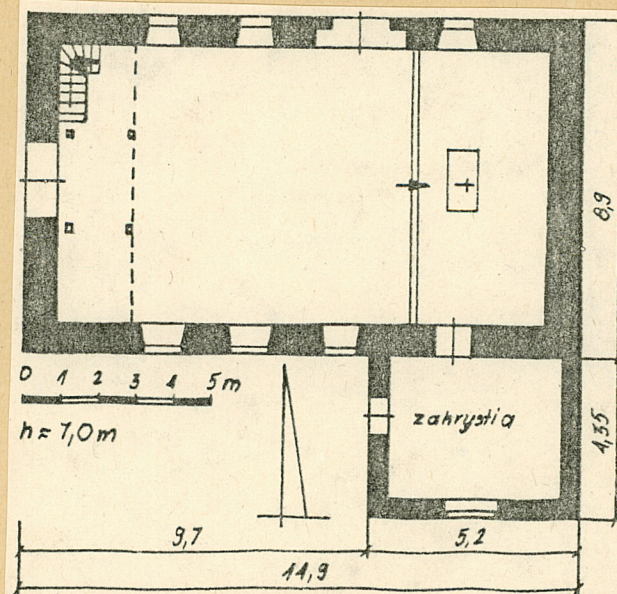
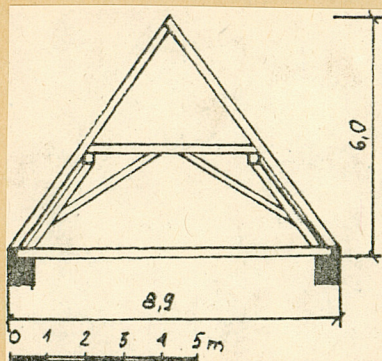
3. Miejscowość

K R A J N I K

11. Zdjęcia, rzut, przekrój, sytuacja, orientacja

widok od strony północno-wschodniej

4. Adres

Kra jnik

nr hipoteczny

5. Przynależność administracyjna

województwo szczecińskie

gmina Gryfino ~~po GRZYFINSKI~~

6. Poprzednie nazwy miejscowości

Buddenbrook

7. Przynależność administracyjna

1 VI 1975

województwo szczecińskie

powiat Gryfino

8. Właściciel i jego adres

Parafia rzymsko-katolicka
pw. Narodzenia NMP
Gryfino, ul. Kościelna 31

9. Użytkownik i jego adres

Filia parafii rzymsko-katoli-
ckiej w Gryfinie
Krajnik

10. Rejestr zabytków:

Nr

505

22.12.1965 r.

A-1018

Wieś założona została w 1748 r. przez kolonistów ze wsi Pfalz. W kilka lat później rozpoczęto budowę kościoła.

Było to założenie nieduże, pozabawione bogatego wystroju i wyposażenia. Po remontach i przeróbkach kościół zatracił cechy stylowe. Jedynie tympanon nad portalem północnym może wskazywać na jego powstanie w kon. XVIII w.

Kościół jest usytuowany w środkowej części wsi - ulicówki, rozciągniętej wzdłuż drogi dojazdowej, prowadzącej w kierunku wschodnim ku biegnącej na północ drodze do Gryfina. Po północnej stronie drogi znajdują się wiejskie budynki mieszkalne, natomiast południową część zajmuje prostokątny teren dawnego cmentarza, częściowo porośnięty krzewami i drzewami, otoczony płotem z siatki metalowej, pośrodku którego umieszczono kościół. Od strony drogi znajduje się mur kamienny z bramką w postaci ceglanych słupków.

Kościół jest murowany /materiał nie rozpoznany/, na fundamencie kamiennym uzupełnianym cegłą, otynkowany "barankiem" cementowym. Partia cokołowa zaznaczona odsadzką.

Rzut orientowany, oparty na planie prostokąta wydłużonego równoleżnikowo, z przylegającą od południa w części wschodniej przybudówką prostokątną.

Wnętrze salowe, z prezbiterium zaznaczonym jedynie przez podwyższenie o dwa stopnie. Przekryte płaskim stropem drewnianym, belkowym, nagim z podsufitką z desek. Wieżba dachowa drewniana, płatwipow-kleszczowa z dwiema pochyłymi ścianami stolcowymi co drugą belkę, stężona mieczami. Dach kryty dachówką zakładkową, w wieży - blachą stalową malowaną. Posadzki z wylewy cementowej, dawniej ceglane.

Bryła korpusu nawowego, prostopadłościenna, jednokondygnacyjna, przekryta jest dachem dwuspadowym o stromym spadku połaci, w którym w części zachodniej wprowadzona jest niska, oparta na planie kwadratu i przekryta dachem namiotowym wieża. Przylegająca od południa przybudówka jest niższa od nawy, jednokondygnacyjna, przekryta odrębnym dachem dwuspadowym o kalenicy poprowadzonej prostopadle do dachu nawy.

Gładkie elewacje ścian przeprute są otworami okiennymi jedynie od strony północnej i południowej. W elewacji północnej, czteroosiowej, w drugiej osi od wschodu umieszczono portal, którego prostokątne obramienie zwieńczone jest trójkątnym, profilowanym uskokami tympanonem wspartym na podwieszonych konsolach. Drzwi deskowe z okuciami metalowymi, stare. Elewacja południowa, trójosiowa, od strony wschodniej zasłonięta przybudówką, posiadająca własne wejście /od strony zachodniej/ oraz okno. Otwory okienne nawy, o obramieniach zamkniętych odcinkowo, wypełnione są oknami drewnianymi, stałymi, ośmiopolowymi /współczesne/. Elewacja wschodnia pozbawiona jest otworów /poza niewielkim okienkiem doświetlającym strych/. W elewacji zachodniej współcześnie przeprute szeroki, prostokątny otwór, w którym umieszczono dwuskrzydłowe drzwi klepkowe. Partie szczytowe obu elewacji zaznaczone płytką odsadzką.

We wnętrzu zachowane elementy wyposażenia - XVIII w. /?/ żyrandol z brązu, pochodzące z kon. XIX w. ławki oraz empora zachodnia. Pozostałe elementy - ołtarz obrazy na ścianie wschodniej współczesne.

Kościół posiada instalację elektryczną.

14. Kubatura

1086 m³

15. Powierzchnia użytkowa

155,22 m²

16. Przeznaczenie pierwotne

obiekt sakralny

17. Użytkowanie obecne

obiekt sakralny

18. Prace budowlane i konserwatorskie, ich przebieg i dokumentacja

Na pocz. lat 70-tych przeprowadzono remont budynku, obejmujący wymianę podbitki stropu /przy pozostawieniu starych belek/ oraz pokrycia dachu. Wykonano nowe posadzki cementowe, wymieniono okna. Od strony południowej dobudowano zakrystię, do której przebito przejście z nawy. Wybito nowe wejście w ścianie zachodniej. Cały budynek został otynkowany a obramienia okienne oraz tympanon nad portalem pomalowano na biało. Zmieniono poszycie dachu nawy oraz wieży.

19. Stan zachowania (fundamenty, ściany zewnętrzne, ściany wewnętrzne, sklepienia, stropy konstrukcje dachowe, pokrycie dachu, wyposażenie i instalacje)

Stan murów zewnętrznych trudny do ustalenia, mogą być zawilgocone, na co wskazują wykwity na tynkach. Stropy w dobrym stanie, podobnie jak więźba dachowa. Pokrycie dachu szczelne. Okna i drzwi wymieniane, utrzymane dobrze. Bryła i elewacje budynku mało interesujące, ściana zachodnia zniekształcona przez przebicie nowych, szerokich drzwi. Fragmentarycznie zachowane wyposażenie - jedynie ławki i empora zachodnia. Brak dawniej istniejącej ambony oraz empor bocznych. Żalane cementem dawne, ceglane posadzki.

20. Najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Obiekt użytkowany właściwie nie wymaga interwencji konserwatora.

21. Akta archiwalne (rodzaj akt, numer i miejsce przechowywania)

Akta konsystorza, wizytacje, księgi parafialne - Archiwum Brak
Państwowe w Szczecinie

22. Bibliografia

H.Lemcke, Bau und Kunstdenkmäler der Provinz Pommern,
Der Kreis Greifenhagen, Th.II, Bd.2, Hf.VI, Stettin 1902
s. 181

"Zielona karta" ewidencyjna zabytków architektury, oprac.
1959 r., BSiDZ Szczecin

23. Źródła ikonograficzne i fotografia (rodzaj, miejsca przechowywania, sygnatury)

Brak

24. Uwagi różne

25. Opracował

tekst Ewa Soroka, 1990.10.10.
imię, nazwisko, data, podpis

plany, rysunki Ewa Soroka, 1990.10.03
imię, nazwisko, data, podpis

zdjęcia fotogr. Ewa Soroka, 1990.10.05
imię, nazwisko, data, podpis

miejsce przechowania negatywów BSiDZ w Szczecinie

Karta po wypełnieniu podlega ochronie na podstawie przepisów prawa autorskiego

26. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

27. Załączniki

1 wkładka do karty ewidencyjnej

1. Miejscowość

K R A J N I K

2. Obiekt (nazwa jak w karcie)

KOŚCIÓŁ filialny pw.
Niepokalanego Serca NMP

3. Zawartość wkładki (nazwa obiektu lub materiału uzupełniającego)

c.d. nr 11

widok od strony południowo-wschodniej

elewacja południowa

elewacja zachodnia

wnętrze -widok od strony wschodniej w kierunku zachodnim

Wkładkę założył: Ewa Soroka, 1990.10.10.

(imię, nazwisko, data)

Miejsce przechowywania negatywów: BSiDZ Szczecin

jed. W.A. Olsztyn z. 135/S
OZGraf. Z.P. Ostróda z. 676 n. 40 000

Wzór ODZ 1978 r.